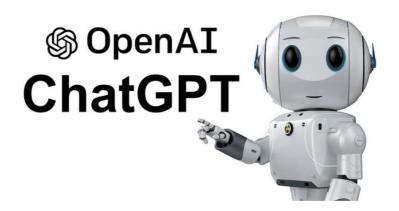
Forradalmak

Holnapra megjelenhet a szellemesen beszélgető robotpatikus?¹

Mi ez a forradalmi *chatGPT*? Egy olyan mesterséges intelligencián alapuló szoftver-alkalmazás, amely előzetesen számtalan kommunikációs helyzet elemzésével (betanítással) létrehozott tudásbázis alapján maga alakítja a "beszélgetést" emberi partnerével - megdöbbentően emberi módon [a feldolgozott kommunikációs helyzetek, mondatok, kifejezések száma angol nyelvterületen százmilliárdos nagyságrendű is lehet]. Ez a program dalszövegeket ír, fest, zenét szerez. Stb.

Egy magyar siker is erre a területre irányítja a figyelmet. Ez a **MÁV Elvira hang-asszintense**, amely már szolgálatba is állt és a <u>Clementine SPH Kft.</u> munkáját dicséri.

Ha valakit a tapasztalatok is érdeklik (pl. hányszor kérték már meg a robotlány kezét, hogy járnak a telefonbetyárok, stb.), ajánlom a *Láncreakció podcastot*: Elvirát felköszöntötték névnapja alkalmából.

 $^{^{\}rm 1}$... lassan eléri egy 9 éves gyerek szellemi színvonalát (a kép forrása: metaroids.com)

De mi mégis ez a chatGPT? Néhány háttérolvasmány az érdeklődőknek:

- <u>24.hu</u>: Mi ez a mindenkit lázban tartó chatbot? És hogyan változtatja meg az életünket a MI?
- <u>LinkedIn: ChatGPT: Revolutionising the Pharma</u> Industry's Sales Interactions & Automation: a modern nyelvi modellt az értékesítésben látják hasznosnak, elsősorban a párbeszédet igénylő területeken
- LinkedIn: How Can ChatGPT Help The Pharmaceutical Industry?
 - hasznosnak találja a szerző a nyelvi modellek használatát a gyógyszerkutatás, klinikai vizsgálatok, orvosképzés és továbbképzés interaktív megoldásai, ügyfélszolgálati intelligens chatbot, engedélyezési és igazgatási anyagok kezelése, értelmezése területén
 - itt is felmerül az MI-félelem: a mesterséges intelligencia elveszi a képzett gyógyszerészek munkáját
- <u>LinkedIn: Will Pharmacy Accept or Reject Innovation with ChatGPT?</u>: ez a cikk jóval keményebben fogalmaz a "vaskalapos", státusz-féltési lázban égő gyógyszerészekkel kapcsolatban; a cikk amerikai viszonylatban 5-15 évre teszi a ChatGPT-alapú gyógyszertári megoldások szélesebb elterjedését
- Sztár Róbert: Chat GPT: The Future of AI in Pharmacy Practice: összességében a chat GPT alkalmazása a gyógyszertári gyakorlatban javíthatja a hatékonyságot, a pontosságot és a betegek információhoz való hozzáférését. Bár aggályok merülhetnek fel a használatával kapcsolatban, a megfelelően megvalósított chat GPT értékes eszköz lehet a gyógyszerészek számára.

A gyógyszerészetben kiválóan megvalósítható **a logikai séma alapú kikérdezés**, **a dinamikusan változó tartalommenet** (ha fejfájásra keres gyógyszert, akkor nem a hashajtókról értekezek a beteggel ...). Az életkornak és képességeknek megfelelően rugalmasan alkalmazkodó / alkalmazható adekvát felhasználói felület is fontos: írásban is kommunikál (mint pl. egy biztosító vagy bank chat-je), de szóban is megállja a helyét (lásd a MÁV hangasszisztensét, Elvirát).

Hogy jó lehetőség-e az MI alkalmazások használata telefarmáciában? Elméletileg igen, gyakorlatilag **még évtizedes távlatban sem**, a felelősség miatt.

Forradalom: adatvezérelt gyógyszertári vállalkozások?

Bár a hazai gyógyszertári szoftverek tartalmaznak statisztikai lekérdezéseket, esetleg kontrolling modult, a gyógyszerészek mégis a szükségesnél kevésbé használják ki ezek képességeit.

Ez amúgy is jellemző a hazai kis-közép vállalatokra (KKV-k): nem használják még a saját adataikat sem a saját céljaikra, külsős adatokat meg pláne nem szereznek be, nem költenek erre.

Azt híhetnénk, hogy a magyar gyógyszertárak, mióta a '90-es évek elején bevezették a számítógépes árazást, a legjobban digitalizált kisvállalkozások közé tartoznak. Azonban sok esetben ez csak eszközhasználat, épp annyira, amennyi a működéshez szükséges.

1. ábra A Power BI üzleti intelligencia szoftver részei (forrás: microsoft.com)

Ne is beszéljünk olyanról, hogy heti *dashboardokat* nézegessen a patikus a teljesítésről, a jövedelmezőségről, a szükségletekről és kötelezettségekről (akár a saját mobilján is), vagy akár a közeli patikák által teljesített OTC eladásokról versus saját-teljesítmény.

Nehézséget okoz, hogyha valaki ilyen elemzéseket szeretne készíteni egy moden BI-eszközzel, a meglévő gyógyszertári rendszerekből nem is tudná kinyerni az adatokat, még ha akarná sem. Egyszóval vannak még kihívások és tartalékok ezen a területen.

Összegzés: fejben dől el minden?

Nemcsak. Bár látványos a fejlődés, a modern technológiák használatba vétele lassabb a mindennapi gyakorlatban. Hatványozottan igaz ez a gyógyszertárak esetében. Erősen szabályozott területről van szó, ahol néha még alapelvekben sem sikerül szakmán belül megegyezni: pl. lehessen-e internetes rendelésben Aspirint házhoz-szállíttatni? Van a világnak olyan része, ahol lehet, és van, ahol nem.

Leghamarabb a kínáló és bemutató képernyők, az előrendelést segítő mobilapplikációk és a csomagpontok jelenthetik az esetleges következő lépéseket a gyógyszertári digitalizáció fejlődésében.

A gyógyszerkiadó kioszkok létjogosultságát magyar viszonylatban inkább a nem önálló (telefarmáciával összekapcsolt) működés alapozhatja meg: a gyógyszerkiadó kioszk egy patika falába építve üzemel, és egy patikarobot szolgálja ki hátulról. Egy gyógyszerész így elláthatja több, ilyen módon felszerelt patika ügyeletét is otthonról.

A telefarmácia megoldást hozhat a kistelepülések gyógyszerellátásában is: nem szükséges költséges, hardver-igényes megoldásokban gondolkodni. Elég lenne ehhez egy *működőképes online-gyógyszerészet*, amely a telefarmácia és a megújult **gyógyszer-házhozszállítás** segítségével pótolhatja a helyben kieső gyógyszerellátást.

Jó irány lehet a patikák "adatvezérelt működésének" megvalósítása, az üzleti intelligencia szoftverek kiterjedtebb alkalmazása.

A chatGPT? Nagyon ígéretes, nagyon csábító, de mindenki óvatos vele. Például Írország központi bankja lett a legújabb pénzintézet, amely *megtiltotta alkalmazottainak* a mesterséges intelligencia (AI) chatbot, a ChatGPT használatát. Ezzel csatlakozott a JP Morgan, a Goldman Sachs és más Wall Street-i cégekhez. *Az indok: nem biztonságos*: Central Bank of Ireland blocks staff use of ChatGPT.

Kecskemét, 2023. márciusa

Dr.Gábor Tamás